

GAZETA PABJANICKA

TYGODNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I INFORMACYJNY.

Sekretariat Redakcji
Pabjanice, ul. Kościuszki 14, tel. 67.

Telefon redaktora Nr. 160.

CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetry 1 szpaltowy lub jego miejsce
I-sza strona i w tekście 25 gr., strona 4 szpalty. Nekrologi i nadesłane
po tekście 20 gr., strona 4 szpalty. Najmniejsze ogłoszenie 2 zł.
Fantazyjne 25 proc. drożej.

Prenumeratę pisma i ogłoszenia przyjmuje Administracja: w „Naszej Drukarni”,
(Dom Ludowy) Kościuszki 14, tel. 67

Cena numeru 15 groszy.

Konto P. K. O. Nr. 66.636 Komun. Kasy Oszczędności
miasta Pabjanice (dopisek: Gazeta Pabjanicka).

Prenumerata kwartalna z odnośnieniem do domu zł. 2.20.
zagranica zł. 3.50.

Rok 1935 w stosunkach pracy.

Pięć lat kryzysu gospodarczego zastrzył jeszcze bardziej te wszystkie ujemne czynniki, które w ciągu ostatnich kilku lat wpływały na pogarszanie się stosunków pracy.

Mimo planowo prowadzonej walki z bezrobociem, nie zmalało ono bynajmniej, a wpływ bezrobocia nie ograniczył się tylko do bezpośrednio dotkniętych klęską braku pracy, zaciążył również bardzo poważnie nad sytuacją pracujących. Żyją oni bowiem pod ciągłą grozą utraty pracy, wiedząc, że na każde wolne miejsce czyha tysiąc bezrobotnych, zdecydowanych zgodzić się na wszelkie, najgorsze nawet warunki. Stąd też strach utraty pracy zmusza pracowników do zgody na ciągłe pogarszanie się warunków pracy. Strach ten pociąga za sobą i inne poważne konsekwencje: zamyka usta robotnikowi, nie pozwala mu skarżyć się, zmusza do ukrywania prawdy nawet przed inspektorem pracy, a wskutek tego wykrycie nadużyć staje się coraz trudniejszym.

To też poziom zarobków robotniczych obniżał się w r. 1935 w dalszym ciągu. Brak jest jeszcze danych statystycznych w tym okresie za rok ubiegły, nie ulega jednak wątpliwości, że przy stale stosowanych obniżkach stawek płac i zmniejszaniu się równocześnie dni pracy, liczba robotników, zarabiających poniżej 20 zł. tygodniowo, która wynosiła w listopadzie 1934 r. 43 proc. ogółu zatrudnionych w średnich i większych zakładach pracy (ponad 20-u robotników), zwiększyła się jeszcze, a gdyby wziąć pod uwagę ogół robotników, byłaby jeszcze znacznie większa.

Ciekawa jest równocześnie wymowa ruchu strajkowego.

Strajk stanowi objaw siły robotników. Nie ulega wątpliwości, że siła ta została znacznie osłabiona w okresie kryzysu. To też liczba strajków maleje z 776 w r. 1928 do 359 w 1931 r. Od tego roku jednak zaczyna spowrotem stale bardzo silnie wzrastać i wzrost ten nie ustaje i w roku ubiegłym. Liczba strajków w r. 1934 wynosiła 954, a w pierwszych trzech kwartałach r. ub. już 877; strajkujących w r. 1934 było 372.018, a w trzech kwartałach r. ub. już 368.361.

Jeśli mimo osłabienia ruchu robotniczego, mimo powszechnie panującego strachu utraty pracy, wzrasta ruch strajkowy, jeśli większość strajków ma na celu walkę o płace, a wśród nich 82 proc. jest całkowicie lub częściowo wygranych, świadczy to wyraźnie, że obniżki płac idą dalej, niż wymaga tego ogólna sytuacja gospodarcza, że robotnicy są zmuszeni do walki, a wygrana słusznie się im należy.

Ochrona pracy w tych warunkach staje się zagadnieniem coraz bardziej trudnym, tembardziej, że

obok pogarszania się stosunków społecznych na odcinku pracy, obok zwiększania się wyzysku pracowników, są tu i przeszkody natury ekonomicznej. Znacznie trudniej jest żądać dziś w fabrykach poważniejszych inwestycji, któreby mogły wpłynąć bardziej radykalnie na poprawę higieny i bezpieczeństwa pracy. A wielu przedsiębiorców wykorzystuje i tu celowo bezrobocie, grożąc najczęściej nieściszerze inspektorowi pracy, że zamknie fabryki i pozbawi robotników pracy.

To też za wszelką cenę należało dążyć do utrzymania zasad ochrony pracy, niedopuszczenia do cofnięcia się ustawodawstwa ochronnego.

Najważniejszym czynnikiem w tym zakresie było wzmocnienie inspekcji pracy. Od końca 1934 r. inspekcja pracy przejmuje już w całym zakresie nakładanie kar na przedsiębiorców za łamanie ustaw ochronnych, w większych ośrodkach przemysłowych tworzą się w 1935 r. w inspektoratach pracy specjalne referaty do spraw karno-administracyjnych. Wzmacnia się w ten sposób bezpośrednia ingerencja inspektorów pracy w stosunki pracy, podnosi się władza inspektorów i szybkość załatwiania spraw karnych.

W r. 1935 wychodzą również rozporządzenia o rozszerzeniu kadr inspekcji pracy, o powołaniu asystentów inspekcyjnych, którzy nie tylko zwiększą liczbę sił inspekcyjnych, ale wprowadzą do inspekcji pracy element społeczny, znający doskonale stosunki i bolączki świata pracy.

Bardzo silnym wzmocnieniem pozycji pracowników jest zapowiedziane utworzenie Izby Pracy. Jest to ważne nie tylko dlatego, że Izby Pracy będą mogły wpływać na stosunki społeczne, ale i wskutek podkreślenia w ten sposób wagi zagadnień pracy z punktu widzenia ogólnopaństwowego.

Obok tych ważnych niezmiernie pociągnięć, trwała w roku ubiegłym w dalszym ciągu walka inspekcji pracy nie tylko o utrzymanie, ale i o rozbudowę ochrony pracy.

Opracowanie szczegółowych przepisów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, wydanie nowych przepisów robót zakazanych kobietom i młodocianym, dalsza rozbudowa ochrony macierzyństwa robotnicy (objęcie tą ochroną opornego dotychczas przemysłu łódzkiego), znaczne rozszerzenie akcji wychowania fizycznego w fabrykach i stała codzienna żmudna praca inspektorska przeciwstawiała się swobodnemu działaniu i bezrobociu na stosunki pracy, które bez tej walki i wysiłków byłyby pewnością jeszcze znacznie gorsze.

J. M.

Likwidacja drobiarni t. „Vigor”.

Spółka warszawska „Vigor“ wydzierżawiła t. zw. drobiarnię przy Rzeźni Miejskiej na okres miesiąca grudnia r. ub. tytułem próby, wpłacając jako dzierżawę zł. 3.000. Niestety, próba zawiodła zarówno Zarząd Miejski, jak również prawdopodobnie i dzierżawców. Na skutek wadliwego

zapoczątkowania prac wysłano zagranicę bardzo mało drobiu, wobec czego nawet część wkładów nie zwróciła się dzierżawcom.

Praca została przerwana i od początku stycznia drobiarnia znowu jest nieczynna.

JAK WALCZYMY Z GRUŻLICĄ?

Walka z gruźlicą, biorąc pod uwagę jej ogromne rozpowszechnienie i długotrwałość w życiu jednostki, należy do najtrudniejszych zadań państwowych i społecznych. Gruźlica bowiem, jako choroba społeczna, zależy od najrozmaitszych warunków bytowania i innych (odporność i t.p.), a wymagając nieraz bardzo długiego i kosztownego leczenia, dla większości chorych niedostępnego, może być skutecznie zwalczana jedynie wysiłkiem zbiorowym.

Wszak walka z gruźlicą, to walka z nędzą. A walka z nędzą, to walka z gnębiącym nas kryzysem ekonomicznym, z głodem mieszkaniowym, z alkoholizmem, tym największym sprzymierzeńcem gruźlicy, walka z gruźlicą wreszcie, to danie możliwości wszystkim tym, których na to nie stać, darmowego leczenia się. Wiemy wszyscy, że są to sprawy narazie we właściwej skali nieosiągalne i musimy tymczasem obracać się w granicach naszej możliwości, a więc często półśrodków.

Walka z gruźlicą w pierwszej linii musi opierać się na uświadomieniu jak najszerzych mas o jej niebezpieczeństwie, oraz na zakładaniu jak największej ilości specjalnych przychodni przeciwgruźliczych, któreby dysponowały odpowiednią ilością łóżek szpitalnych i sanatoryjnych.

Pozatem ważną rzeczą jest systematyczne powiększanie ilości izb mieszkalnych, szczególnie w ośrodkach uprzemysłowionych, łącznie z rozbudową osiedli podmiejskich i organizacji ogródków działkowych. Państwo i samorządy na ten cel powinny koniecznie uruchomić większe rezerwy.

Propagandę walki z gruźlicą prowadzi Polski Związek Przeciwigruźliczy zapomocą wystaw, „Dni Przeciwigruźliczych”, wydawania broszur, ulotek, przezroczy i filmów; on też koordynuje pracę poszczególnych Towarzystw Przeciwigruźliczych i przychodni w całym państwie. A przychodnia jest właśnie tym jądrem w walce z gruźlicą i musi być w ścisłym kontakcie ze wszystkimi instytucjami, mającymi na celu walkę z tą chorobą.

Każdy chory, podejrzany o gruźlicę winien zgłosić się do najbliższej przychodni.

Następną sprawą byłoby powiększenie ilości łóżek szpitalnych i sanatoryjnych dla gruźliczków, których mamy 10 razy zamało! A ideałem byłoby, abyśmy mogli leczyć każdego gruźlika w zakładzie, niebezpiecznych zaś dla otoczenia izolować. Poza szpitalami należałoby przystąpić do budowy t. zw. półsanatoriów lub półprewentiów podmiejskich, w których chorzy mogą spędzać dzień lub noc, na pół doby wracając do domu.

Z innych zakładów wymienimy kolonie i półkolonie dla dzieci, z których corocznie u nas korzysta już 150.000 z doskonałym rezultatem. Bardzo godne zalecenia są także szkoły-uzdrowiska dla dzieci dotkniętych, lub zagrożonych gruźlicą i t. zw. metoda Graucher'a, polegająca na wczesnym usuwaniu drobnych dzieci z rodzin gruźliczych do zdrowych na wsi. Stosowana jest ona z wielką korzyścią we Francji.

Wreszcie musimy wspomnieć o niezmiernie doniosłym znaczeniu szczepień przeciwgruźliczych metodą prof. Calmett'a, stosowanych doustnie noworodkom w okresie pierwszych 10 dni ich życia.

Z innych sposobów walki z gruźlicą należy mocno podkreślić, że niezmiernie ważne znaczenie posiada wczesne jej rozpoznanie i niedopuszczenie do rozwoju choroby. Wszystko zatem, co czyni ustrój więcej odpornym, jak dobre odżywianie, powietrze, słońce, regularny tryb życia, sporty i t.p. uruchamia obronne siły organizmu i jest ważnym czynnikiem w walce z tą chorobą.

Chociaż zatem gruźlica, będąc chorobą społeczną, mogłaby być skuteczniej zwalczana przy ogólnej przebudowie gospodarczo-społecznej, nie wolno nam i w obecnych warunkach stać z założonymi rękoma, patrząc beczynnie, jak giną miliony ludzi, mamy bowiem niezbite dowody, że i w naszych ciężkich czasach bardzo wiele w walce z tą plagą zdziałać można.

Dzień znaczka na walkę z gruźlicą odbędzie się w niedzielę, dnia 5 stycznia. Niech nikt nie odmawia kwestarzom!

Niezwykłe dzieje tyrana wschodu, człowieka, który był największą zagadką Europy wkrótce na ekranie przodującego kino-teatru LUNA.

Spółeczeństwo buduje szkoły własnymi siłami.

Bardzo cennym objawem naszych kryzysowych czasów jest niezwykle cenny stosunek naszego społeczeństwa do sprawy budowy szkół powszechnych. Podczas gdy wszelkie inwestycje budowlane samorządów ustają, jeżeli nie są opłacane z funduszy państwowych, ruch w dziedzinie budownictwa szkolnego panuje ożywiony. Państwo przestało subsydjować budownictwo publicznych szkół powszechnych i zdawać się mogło, że bez pomocy Państwa ruch budowlany zamrze. Jeżeli zaś netylko nie zamiera, ale wykazuje znaczne ożywienie, zawdzięczać to można akcji finansowej Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Nowa ta instytucja o charakterze wyższej użyteczności publicznej zdobyła szerokie poparcie wszystkich sfer społecznych, czego dowodem mogą być chociażby wyniki II-go Tygodnia Szkoły Powszechnej (2 — 8 października 1935 r.).

Organizatorzy „Tygodnia“ obawiali się, że spowodu coraz to cięższych warunków egzystencji wyniki finansowe II-go Tygodnia Szkoły Powszechnej będą o wiele gorsze od wyników zeszłorocznych. Stało się jednak inaczej. Ilustracją służyć może zestawienie wyników zbiórki w roku 1934 z takimi wynikami w roku 1935 na terenie okręgu warszawskiego.

W roku 1934 zbiórka w okresie Tygodnia Szkoły Powszechnej w okręgu warszawskim dała w ostatecznym wyniku 97 tys. zł. W roku bieżącym zbiórka przyniosła do 1 grudnia 163 tys. zł., a należy przypuszczać, że do zamknięcia sprawozdania ze zbiórki suma ta zaokrągli się do 180 tys. zł., czyli da wyniki niemal o 100% lepszy od zeszłorocznego.

Ten piękny objaw ofiarności społecznej na budowę szkół powszechnych jest naprawdę budujący.

Ponieważ Komitet Okręgowy Warszawski Towarzystwa poza wpływami ze zbiórki ma swoje normalne wpływy organizacyjne (3.750 Kół w Okręgu) mógł więc wydatnie zasilać finansowo inicjatywę społeczną w dziedzinie budownictwa szkolnego.

I tak: w ciągu bieżącego roku Komitet Okręgowy udzielił na budowę szkół w Okręgu Warszawskim pożyczek w wysokości 726.000 zł.

Za te pieniądze buduje się w Okręgu 376 nowych izb lekcyjnych. Rezultaty akcji na terenie całego Państwa są tak samo poważne.

Ofiarnością swoją na rzecz budowy publicznych szkół powszechnych społeczeństwo daje zdecydowany dowód dbałości swojej o coraz to wyższy poziom szkolnictwa powszechnego, będącego fundamentem kultury narodowej.

KRONIKA.

Dni Przeciwgruźlicze.

W związku z kończącym się okresem „Dni Przeciwgruźliczych“, w dniu 5 b. m. odbędzie się „Dzień znaczką“ na walkę z gruźlicą, a w dniu 6 b. m. o godz. 11.30 rano w sali kina Oświatowego odczyt propagandowy dr. W. Eichlera. Odczyt będzie ilustrowany zapomocą przezroczy, wstęp bezpłatny.

Sensacja karnawałowa Pabjanic.

Już w sobotę, dnia 4 stycznia r. b. całe kulturalne Pabjanice witać będą tegoroczny karnawał na Zabawie Tanecznej Rodziny Radjowej w sali W. P. Budzińskiego. Zabawa zapowiada się wspaniale. Nieprzeciętny zespół jazzowy z dwiema harmonjami, niskie ceny wstępu oraz bufet, stroje kryzysowe, jak również trady-

cja wesołych zabaw Rodziny Radjowej, stwierdzają, że omawiana zabawa będzie gwoździem pabjanickiego karnawału.

Czarna Kawa.

Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia Sw. Wincentego á Paulo przy Parafii Sw. Mateusza w Pabjanicach urządza w dniu 8-go lutego r. b. tradycyjną Czarną Kawę.

Opłatek i choinka w Zw. Strzeleckim.

W lokalu Związku Strzeleckiego przy ul. Fabrycznej 32 zorganizowany zostaje tradycyjny opłatek, który odbędzie się dn. 4 b. m. o godz. 6-ej wiecz., zaś choinka dla dziatwy członków Związku dnia następnego o godzinie 3 po poł. Za udział w opłatku opłata wynosi zł. 1, za udział w choin-

Wystawa drobiu.

Związek hodowców drobiu, gołębi i królików w Pabjanicach organizuje w dniach 4, 5 i 6 b. m. w sali Domu Katolickiego przy par. św. Mateusza ul. Tuszyńska Nr. 1 VI pokaz drobiu, gołębi ozdobnych i pocztowych, królików i dzikich zwierząt futerkowych.

Wystawa otwarta będzie od godz. 9-ej rano do godz. 9-ej wieczorem. Wejście 49 gr., dla młodzieży szkolnej z przewodnikiem 10 gr., dla grup dorosłych z przewodnikiem i młodzieży bez przewodnika 20 gr.

ce 50 gr. od każdego dziecka, które otrzymuje paczkę od Mikołaja.

Sylwester u Rezerwistów.

W Wieczór Sylwestrowy około stu osób zebrało się w lokalu Zw. Rezerwistów przy ul. Zamkowej 61. O północy na chwilę zgasło światło i tylko różnobarwne lampeczki na choince rozświetlały półmrok sali. W tym momencie muzyka odegrała „Jeszcze Polska nie zginęła“.

Na sali zapanowała cisza, jak w kościele. Gdy światło zabłysło, przemówił prezes Związku p. M. Gołowski.

Wobec tego, że w dzień Nowego Roku przypadają imieniny prezesa, wprowadzono go na środek sali a dziatwa złożyła mu powinszowania ofiarując kwiaty. Rezerwiści wraz z Rodziną wręczyli swemu prezesowi upominek.

Ochocza zabawa taneczna przeciągnęła się niemal do rana.

Ofiara.

Zamiast życzeń świątecznych i noworocznych p. Jan Koziara składa ofiarę na najbardziej potrzebnych w kwocie zł. 5.—.

Nominacja w policji.

Dotychczas. komendant powiatowy P. P. w Łasku komisarz Kupke przeniesiony został do komendy P. P. m. Łodzi.

Na stanowisko komendanta P. P. w Łasku powołany został dotychczasowy kierownik komisariatu P. P. w Pabjanicach komisarz Grzywak Bolesław.

Na stanowisko kierownika komisariatu w Pabjanicach powołany został dotychczasowy kierownik XII komisariatu P. P. w Łodzi podkomisarz Leonard Kwapisz.

Uratowanie tonącego chłopca.

W dniu 1 stycznia r. b. zaalarmowany został ks. Dziek. Lewandowicz, że na stawie f. Krusche i Ender tonie 3 chłopców, którzy ślizgali się na łyżwach i pod którymi załamał się cienki lód. Ks. Lewandowicz pośpieszył na miejsce wypadku. Dwum chłopcom udało się wydostać z wody zaś trzeciemu Antoniemu Grabarczykowi groziło utonięcie.

Wówczas przechodził ul. Grobelną robotnik z Pabj. Tow. Akc. Przemysłu Chemicznego p. Józef Łuczak. Wezwany o pomoc rzucił się na ratunek tonącemu i wydostał go z wody, poczem przeniesiono chłopca do portjerni f. Dobrzyńki, gdzie zawezwane zostało pogotowie ratunkowe z Ubezpie. Społ.

Dzięki przytomności umysłu ks. dziek. Lewandowicza i dzielnemu zachowaniu się p. J. Łuczaka uratowane zostało życie chłopca.

P. J. Łuczak przemoczony i

Podziękowanie.

Zarząd Katol. Tow. Dobroczynności w Pabjanicach (d. Ochrona Katolicka) składa tą drogą serdeczne podziękowanie niżej wymienionym firmom i osobom za złożone dary na rzecz T-wa.

Firmom: K. Post, Stan. Kraj, A. Berlikowski, B. Trzepadłk za materiały włókiennicze.

Firmom: S-ka Akc. Krusche i Ender, Pabjan. Sp. Akc. Przem. Chem. i Pabjan. Zakł. Włókien. d. R. Kindler za przysłany węgiel;

oraz pp. Magrowiczom i Chmielewskim za złożone dary.

związnięty wrócił do domu na skutek zarządzenia Dyr. Broniatowskiego który wydał dyspozycję, aby inny robotnik zastąpił go w pracy w fabryce

Zwalczanie nosaczyny u zwierząt.

Stosownie do zarządzenia Starostwa w Łasku w sprawie zwalczania nosaczyny osoby zainteresowane winny zgłaszać się w Rzeźni Miejskiej w Pabjanicach w piątek 15 lub po 15 każdego miesiąca, gdzie odbywać się będzie malleinizacja zwierząt jednokopytkowych (koni, osłów, mułów i osło-mułów). Posiadacze zwierząt dokonywać powinni zgłoszeń w Wydziale Zdrowia Zarządu Miejskiego przy ul. Garncarskiej 6, gdzie udzielane są także informacje w tej sprawie. Nadmieniam się przytem, że zarządzenie przewiduje wysokie kary za niezgłaszanie zwierząt, które podlegają szczepieniu ochronnemu.

Z Zrzeszenia Teatrów Świetlnych.

Zrzeszenie Teatrów Świetlnych województwa łódzkiego informuje w prasie łódzkiej, że dyr. Władysław Lewandowicz ustąpił z zajmowanego stanowiska i z dniem 30-go grudnia przestał pełnić obowiązki dyrektora Zrzeszenia.

Do wynajęcia

5-cio pokojowe mieszkanie z kuchnią i wszelkimi wygodami w gmachu Banku Ludowego, ul. Pułaskiego 8.

Zaginął kanarek o szaro-zielonych piórkach z obrączką na nóżce. Za odnalezienie 10 zł. nagrody. Łaskawy znalazca zechce zwrócić pod adresem: Kościuszki 18, m. 3.

Towarzystwo Eugeniczne w Pabjanicach.

Towarzystwo podaje do wiadomości zainteresowanych, że

poradnia przedślubna i małżeńska

czynna jest obecnie w piątki od godz. 7 do 8 wieczorem w gmachu Ubezpieczalni Społecznej przy ul. Św. Rocha 8.

Porada bezpłatna dla wszystkich.